

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NR PNK-N.4131.108.14.2026.MJ1

Wrocław, 31 lipca 2026 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXIX/227/2026 Rady Gminy Podgórzyń z dnia 29 czerwca 2026 r. *w sprawie uznania petycji Mieszkańców miejscowości Staniszków w sprawie zabezpieczenia środków finansowych na wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz budowę przystanku autobusowego przy ul. Witosza za zasługującą na uwzględnienie.*

Uzasadnienie

Rada Gminy Podgórzyń na sesji w dniu 29 czerwca 2026 r. podjęła uchwałę nr XXIX/227/2026 *w sprawie uznania petycji Mieszkańców miejscowości Staniszków w sprawie zabezpieczenia środków finansowych na wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz budowę przystanku autobusowego przy ul. Witosza za zasługującą na uwzględnienie*, zwaną dalej Uchwałą.

Przedmiotowy akt został doręczony Wojewodzie Dolnośląskiemu w dniu 6 lipca 2026 r.

W toku badania legalności Uchwały organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem art. 18 ust. 1 oraz art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662, dalej jako: u.s.g.), art. 233 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, dalej jako: u.f.p.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 870, dalej jako: u.p.) w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm., dalej jako: Konstytucja), polegającym na podjęciu uchwały bez podstawy prawnej dla organu stanowiącego gminy oraz z naruszeniem zakresu kompetencji właściwego organu wykonawczego.

Na mocy § 1 wzmiankowanej Uchwały Rada Gminy Podgórzyń uznała, że „petycja Mieszkańców miejscowości Staniszków z dnia 02.03.2026 r., w sprawie zabezpieczenia środków finansowych na wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz budowę przystanku autobusowego przy ul. Witosza, zasługuje na uwzględnienie”, z motywów wskazanych dalej w uzasadnieniu Uchwały. Jako podstawę prawną Uchwały wskazano art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. 2014 poz. 1195 z późn. zm.).

Na wstępie organ nadzoru już tylko pobocznie zauważa, że powołany przez ww. uchwałodawcę art. 18b ust. 1 u.s.g. reguluje kwestię powołania przez radę gminy komisji skarg, wniosków i petycji w celu rozpatrywania m.in. petycji, i – jako przepis mający charakter wyłącznie ustrojowo-proceduralny – nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej do merytorycznego rozstrzygania o żądaniach przedmiotowej petycji. Abstrahując już jednakże od powyższego, na względzie należało mieć przede wszystkim to, że po myśli art. 2 ust. 3 u.p., przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. W okolicznościach rozpatrywanej sprawy mieszkańcy domagali się – jak wynika z treści dokumentów przedłożonych na zapytanie organu nadzoru w toku postępowania nadzorczego – „zabezpieczenia środków finansowych na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz realizację zadania polegającego na budowie przystanku autobusowego przy ul. Witosza 68 w Staniszkowie”. Wskazać trzeba, że o ile zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym do zadań własnych gminy w tym zakresie należy m.in. budowa, przebudowa i remont przystanków komunikacyjnych, o tyle Rada Gminy Podgórzyń nie była uprawniona do merytorycznego rozpatrywania ww. petycji. Po pierwsze, żądanie dotyczyło bezpośrednio zmiany budżetu gminy, podczas gdy nie może ulegać

wątpliwości, że – stosownie do art. 233 pkt 1 i pkt 3 u.f.p. – wyłącznym organem uprawnionym do przygotowania projektu budżetu i jego zmian jest wójt. Rada Gminy uchwała budżet gminy i jego zmiany, jednakże nie posiada inicjatywy uchwałodawczej w tym zakresie, która należy wyłącznie do organu wykonawczego gminy. To Wójt Gminy Podgórzyn w ramach rozpatrzenia petycji będzie wyłącznie uprawnionym do przedłożenia ewentualnych zmian w budżecie. Po drugie, inicjowanie i realizacja inwestycji oraz przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej stanowią domenę działań organu wykonawczego, a nie organu stanowiącego gminy.

Stanowisko organu nadzoru znajduje oparcie również w poglądach wyrażanych w judykaturze, w ramach których akcentuje się, że związek treści żądania petycji z zakresem zadań lub kompetencji danego organu przesądza o właściwości organu stanowiącego albo wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego (por. wyrok NSA z dnia 12 marca 2024 r., III OSK 1361/23, Legalis nr 3066526). Jednocześnie już z samego art. 169 ust. 1 Konstytucji wypływa zasada podziału organów jednostki samorządu terytorialnego na stanowiące i wykonawcze.

Brak właściwości Rady Gminy Podgórzyn skutkował nieodpowiednim określeniem sposobu załatwienia sprawy, albowiem petycję, o której mowa, należało zgodnie z art. 6 ust. 1 u.p. przekazać organowi właściwemu. Stosownie do art. 6 ust. 1 i 2 u.p., „1. Adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję. 2. Jeżeli petycja dotyczy kilku spraw podlegających rozpatrzeniu przez różne podmioty, adresat petycji rozpatruje ją w zakresie należącym do jego właściwości oraz przekazuje ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie, o którym mowa w ust. 1, do pozostałych właściwych podmiotów, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję”. W sprawie rozstrzygniętej przedmiotową Uchwałą mamy do czynienia z kwestią, co do której przepisy rangi ustawowej przewidywały właściwość innego organu, aniżeli rada gminy. Merytoryczne rozpatrzenie petycji (tutaj: uwzględnienie) przez Radę Gminy Podgórzyn, nastąpiło z naruszeniem wskazanych we wstępie niniejszego rozstrzygnięcia przepisów, finalnie godząc w zasadę praworządności wyrażoną w art. 7 Konstytucji, w myśl której organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, i który to przepis ten odzwierciedla jedną z podstawowych zasad działania organów administracji publicznej, czyli zasadę praworządności. Przekroczenie kompetencji przez radę gminy przy podejmowaniu ww. Uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością aktu w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec, jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 u.s.g. stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Anna Żabska